

CONCLUSIE

VOOR:

1. **De Heer Philippe De Craene,**
2. **De Heer Jozef Oomen,**
3. **De Heer Kris Verdonck,**
4. **De Heer Martin Veltjen,**
5. **Trekt Uw Plant VZW,**
met zetel te 2018 ANTWERPEN 1 Lange Lozanastraat 14

- beklagden –

hebbende als raadsman Mr. Tom GOOSSENS, met kantoor te 9120
BEVEREN-WAAS, G. Van Gervenstraat 1A

TEGEN:

Het Openbaar Ministerie

**Voor het Hof van Beroep te Antwerpen
Kamer 13 - Zittingsdatum 1 oktober 2009**

Gelet op het vonnis a quo dd. 06/02/2009;

Gelet op het door concludanten en het Openbaar Ministerie aangetekende hoger beroep;

Onder voorbehoud van alle rechten en zonder enige nadelige bekentenis in rechte noch in feite.

* * *

I. DE TENLASTELEGGINGEN

Concluanten worden vervolgd omdat zij volgens het Openbaar Ministerie op niet nader bepaalde data, namelijk ergens tussen 6 september 2006 en 6 mei 2008, en dit onder meer op 1 mei 2008 en op 5 mei 2008, het gebruik van cannabis gemakkelijker zouden gemaakt hebben door het verschaffen daartoe van een lokaal of door enig ander middel dan een lokaal, of tot dit gebruik zouden hebben aangezet.

Tweede concluant wordt verder eveneens vervolgd voor het plegen van weerspanningheid op 1 mei 2008.

De eerste rechter heeft de feiten bewezen verklaard en heeft aan 2de, 3de en 4de concluanten het voordeel van de opschorting toegekend. Eerste concluant werd veroordeeld tot een autonome werkstraf van 46 uren en een geldboete van 1.100 € (gebracht op 5.500 €). 5de Concluante werd veroordeeld tot een geldboete van 1.500 € (8.250 €) met uitstel gedurende 3 jaar.

II. DE FEITEN

Op 7 september 2006 werd de VZW Trekt Uw Plant (vijfde concluante) opgericht. Artikel 3 van de oprichtingsakte vermeldt onder meer als doel van de VZW :

“Artikel 3 – De Vereniging ontstaat als antwoord op de juridische onzekerheid en andere problemen waarmee cannabisgebruikers in Antwerpen te kampen hebben en heeft tot doel :

1° Haar leden in staat te stellen om gezamenlijk een cannabisplant per persoon te verbouwen in een afgesloten, niet openbaar toegankelijke ruimte.

2° Het doen van onderzoek naar methoden om cannabis te verbouwen die zo min mogelijk schade voor de volksgezondheid met zich meebrengen.

3° Het informeren van haar leden over de resultaten van dit onderzoek.”
(stuk 4- eigen markering).

Vijfde concluante heeft een website en maakt haar standpunt aan het grote publiek bekend door het organiseren van publieke manifestaties en het verspreiden van brochures en ander informatiemateriaal. Zij maakt hierbij gebruik van haar recht op vrije meningsuiting.

In haar publicaties zegt vijfde concluante onder meer dat de actuele Belgische drugwetgeving die wel het bezit van cannabis straft, doch niet het gebruik ervan, doch welke wetgeving in de praktijk wordt gecombineerd met een zogenaamd “gedoogbeleid” t.a.v. niet-problematisch gebruik, rechtsonzekerheid creëert. Zij ijvert door middel van haar acties en publicaties voor duidelijke rechtszekerheid voor de Belgische rechtsonderhorigen.

Verder klaagt vijfde concluante de gezondheidsrisico's aan waaraan cannabisgebruikers door het actuele beleid en wetgeving worden blootgesteld aangezien zij zich op de illegale drugsmarkt moeten bevoorraden waar uiteraard geen enkele kwaliteitscontrole op de verkochte cannabis bestaat en waar zij voortdurend in

contact komen met malafide drugshandelaars die enkel bekommerd zijn om hun eigen winsten en niet om de gezondheid van hun kopers en al helemaal niet met preventie bezig zijn.

Op 11 maart 2008 heeft vijfde conluante een aanvraag tot het houden van een manifestatie gericht aan het College van Burgemeester en Schepenen van de Stad Antwerpen (stuk 1). De aanvraag vermeldde expliciet dat de manifestatie zou gehouden worden “ *In het kader van de “Global Marihuana March “*, op zaterdag 3 mei 2008.

De aanvraag vermeldde verder expliciet :

“(…) Om 16 u. zullen enkele leden van Trekt Uw Plant elk een persoonlijk cannabiszaadje planten in aparte persoonlijke stekblokjes. Deze persoonlijke stekblokjes worden niet samen gezet in een plantage. Elk van de drie leden houdt zijn persoonlijk stekblokje, met zijn persoonlijk cannabiszaadje erin, zelf bij en neemt die na afloop mee naar huis. Uit elk persoonlijk cannabiszaadje zal een persoonlijke cannabisplant groeien. Zoals toegestaan wordt door de wet.”
(stuk 1)

Op 17 april 2008 gaf de Burgemeester van de stad Antwerpen zijn schriftelijke toelating om:

*“Naar aanleiding van “Global Marihuana March “ op zaterdag 3 mei 2008 van 14 u. tot 18 u. met een +/-50 deelnemers een informatiedag te organiseren op de Vrijdagmarkt.
Ik heb Uw aanvraag onderzocht en kan U hiervoor de toelating geven.
U kan zoals gevraagd een podium (3 x 4 meter) voor het houden van toespraken en enkele muzikale – en dichtacts en een stand met een informatief en commercieel karakter plaatsen.”*
(stuk 2)

Op 3 mei 2008 stelde vijfde conluante met enkele van haar leden inderdaad een klein podium en een infostand op. Deze infostand stalde verschillende brochures uit waarin de boodschap en de doelstelling van de VZW werden verwoord. Enkele van deze brochures werden later in beslag genomen en bevinden zich thans in het strafdossier als bijlagen 1 tot en met 16 (blz. 88 tot 107 strafdossier).

Bij het begin van de manifestatie gaf eerste conluant een korte toespraak waarin hij de bestaande rechtsonzekerheid aan de kaak stelde, waarin hij het had over de gevaren van het huidige beleid, de gevaren voor de cannabisgebruiker en de oplossing die vijfde conluante voor deze problemen heeft uitgewerkt.

De op het ogenblik van de manifestatie op het plein aanwezige (al dan niet regelmatige) cannabisgebruikers hadden de mogelijkheid om een lidmaatschapsformulier van de VZW Trekt Uw Plant te ondertekenen en alzo lid te worden. Zij betaalden dan het lidgeld en kregen als “welkomspakket“ een cannabiszaadje(s) cadeau, evenals een brochure met enkele richtlijnen voor het ontkiemen en laten opgroeien van hun persoonlijke plant.

Tegelijkertijd stelden conluanten ook verschillende brochures ter beschikking waarin expliciet wordt gewezen op de gevaren van druggebruik en waarin uitdrukkelijk wordt opgeroepen tot drugsvermindering (de zogenaamde “harm reduction”).

Op het ogenblik dat enkele leden hun cannabiszaadje in een stekblokje staken, geheel zoals aangekondigd in de aanvraag aan de Stad, kwamen plots enkele agenten in

burger in actie en werden verschillende leden van vijfde concludante gearresteerd. Alle informatiemateriaal en brochures werden zorgvuldig in beslag genomen.

Op 5 mei 2008 deden concludanten hun plantactie nog eens over, deze keer ver weg van de openbare weg en eventuele voorbijgangers, nl. op de Antwerpse Konijnweide. Opnieuw greep de politie in en werd er geverbaliseerd. Eén persoon met een gebruikershoeveelheid van 3 gram op zak werd, conform de bepalingen van de Ministeriële Richtlijn, ongemoeid gelaten.

Concludanten werden vervolgd en door de eerste rechter veroordeeld omdat zij "het gebruik van cannabis gemakkelijker zouden gemaakt hebben door het verschaffen daartoe van een lokaal of door enig ander middel dan een lokaal" of omdat zij zouden hebben "aangezet tot het gebruik van verdovende middelen, nl. nr. 15 cannabis".

Concludanten zijn het er niet mee eens. Hun bedoeling is juist om cannabisgebruikers minder én gezonder te laten gebruiken.

III. IN RECHTE

3.1 Vooraf: de doelstelling van de VZW Trekt Uw Plant en concludanten 1 t.e.m. 4

Vermits de dagvaarding als incriminatiepriode een ruime tijdsperiode aanhaalt die begint op 6 september 2006, hetgeen de oprichtingsdatum is van de VZW Trekt Uw Plant, vinden concludanten het aangewezen om de doelstellingen van vijfde concludante toe te lichten en in herinnering te brengen.

Concludanten menen dat de strafbaarstelling van bepaalde cannabis-gerelateerde feiten enerzijds en het aankondigen, doch niet consequent toepassen van een zogenaamd gedoogbeleid rechtsonzekerheid creëert bij de bevolking. De VZW Trekt Uw Plant heeft als doelstelling deze rechtsonzekerheid te bekritisieren en in haar publicaties en door middel van haar acties de overheid tot meer rechtszekerheid aan te sporen.

Een tweede doelstelling van de VZW, welke onlosmakelijk met de eerste voornoemde doelstelling samenhangt, is het verminderen van de gezondheid risico's die gepaard kunnen gaan met bepaalde vormen van cannabisgebruik.

Door het verstrekken van objectieve informatie omtrent de risico's van cannabisgebruik en door het faciliteren van de teelt van 1 plant per persoon willen concludanten cannabisgebruikers behoeden voor de onmiskenbare risico's waaraan zij zichzelf door hun gebruik in de actuele marktomstandigheden bloot stellen.

Dit maakt dat vijfde concludante op het terrein een zeer nauwe samenwerking onderhoudt met diverse preventie- en hulpverleningsorganisaties voor daklozen en druggebruikers die in Antwerpen actief zijn.

Concludanten zijn onder meer sympathisant, lid en of bestuurders van volgende verenigingen:

- VZW Daklozen Actie Komitee (DAK);

- VOLVOX, zijnde een drugseducatieproject (“Drugvermindering voor iedereen en voor alle soorten drugs”);
- 't Nief Badhuis/'t Klooster: onder andere nachtopvang daklozen met subsidies van de Stad Antwerpen;
- Breakline Peer Support VZW (harm reduction voor druggebruikers)
- ...

Door hun zeer nauwe contacten met de druggebruikers in het algemeen en de cannabisgebruikers in het bijzonder kénnen concludanten zeer goed de risico's waaraan deze mensen zich bloot stellen. Zij hebben trouwens allemaal hun wortels in de drugpreventie en de drughulpverlening in Antwerpen.

Zij wéten hoe vooral de zwaksten en meest kansarmen van onze samenleving uiterst kwetsbaar zijn voor de risico's die vandaag op de illegale drugsmarkt bestaan en zoeken mee naar middelen om de gezondheidsrisico's voor deze mensen te beperken.

Meer in het algemeen stellen zij vast dat élke cannabisgebruiker in België gedwongen is zich in het illegale drugscircuit te begeven, zelfs wanneer hij zich een beperkte gebruikershoeveelheid cannabis wil aanschaffen.

Verder stellen zij vast dat, tengevolge van de illegaliteit van de productie en de handel in cannabis, gebruikers zeer snel in contact komen met “vervulde” cannabis (zie bvb. het onheilspellende bericht i.v.m. aangetroffen **glasbolletjes** in cannabis – bericht verspreid door het Early Warning System van de Druglijn op 16/03/2007 en het bericht over met steeds meer **pesticiden** vervulde cannabis in Nederland – stuk 6).

De productie en handel in cannabis zijn immers in handen van malafide personen die uitsluitend uit zijn op het maken van woekerwinsten en die hoegenaamd niet geïnteresseerd zijn in volksgezondheid.

Via hun acties trachten concludanten de risico's voor de individuele cannabisgebruiker te beperken door enerzijds te pleiten voor drugsvermindering en anderzijds aan individuele cannabisgebruikers de mogelijkheid te geven om, via het principe van één cannabisplant per persoon, voor zichzelf te zorgen voor een gebruikershoeveelheid veilige cannabis.

3.2 De doelstellingen van de actuele Belgische drugwetgeving en het actuele Belgische drugbeleid

De doelstellingen van de actuele Belgische drugwetgeving en het actuele Belgische drugbeleid zijn onder meer gebaseerd op :

- het verslag en de aanbevelingen van de parlementaire werkgroep Drugs van 1997;
- het universiteitsrapport “Het Belgisch Drugsbeleid anno 2000 : een stand van zaken” van de professoren B. De Ruyver (Universiteit Gent) en J.Casselmann (Katholieke Universiteit Leuven) ;
- Het verslag van de werkgroep inzake het drugsbeleid gevoerd in de buurlanden en door enkele internationale organisaties;

Zo wordt het tenminste vermeld in het “Verslag aan de Koning“ dat het Koninklijk Besluit van 16 mei 2003 tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 31 december 1930 omtrent de handel in slaap- en verdovende middelen alsmede van het Koninklijk Besluit van 22 januari 1998 tot reglementering van sommige psychotrope stoffen, ten einde daarin bepalingen in te voegen met betrekking tot risicobeperking en therapeutisch advies, en tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 26 oktober 1993 houdende maatregelen om te voorkomen dat bepaalde stoffen worden misbruikt voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen (B.S., 2 juni 2003), voorafgaat (stuk 5).

In haar daaropvolgende Beleidsnota in verband met de drugproblematiek bepaalde de federale regering op 19 januari 2001 onder meer het volgende :

- dat de federale regering bevestigt dat het drugmisbruik een volksgezondheidsprobleem is;
- dat de Beleidsnota past in een normaliseringsbeleid, gericht op rationele risicobeheersing;
- dat de belangrijkste doelen zijn: (...) een daling van de fysische en psychosociale problemen die drugmisbruik kunnen veroorzaken;
- dat deze doelen worden nagestreefd via een beleid dat onder meer is gegrond op preventie voor de niet-gebruikers en de niet-problematische gebruikers en zorgverlening, risicobeperking en herintegratie voor de problematische gebruikers;

De reden dat de federale overheid is afgestapt van algehele repressie ten aanzien van niet-problematisch cannabisgebruik en preventie en risicobeheersing ten aanzien van problematisch cannabisgebruik heeft ingevoerd, is te vinden in twee vaststellingen, namelijk dat de gezondheidsrisico's van het product cannabis eerder beperkt zijn enerzijds en dat er in België (zoals in alle andere Europese landen) “aanzienlijk veel cannabis wordt gebruikt en het bijgevolg niet meer mogelijk is de wet op de verdovende middelen met redelijke middelen toe te passen“ anderzijds (zie expliciet het voornoemde verslag aan de koning – stuk 5).

Wetgeving en beleid spreken expliciet over druggebruik t.g.o. drugmisbruik en van niet-problematisch gebruik t.g.o. problematisch gebruik.

De aanwezigheid van cannabis op de markt wordt als een feit gezien en er wordt gestreefd naar risicobeperking en rationele risicobeheersing.

3.3 De boodschap die de VZW Trekt Uw Plant en conluanten verspreiden

Dat conluanten door hun acties en hun publicaties mensen zouden “aanzetten tot cannabisgebruik“ of nog dit gebruik zouden vergemakkelijken, verheerlijken, mooier zouden voorstellen dan het is of wat dan ook, is volstrekt onjuist.

De zeer duidelijke boodschap die conluanten van bij de oprichting van de VZW uitdragen is :

1°

Cannabisgebruik houdt risico's in, dus de overheid moet informeren en de gebruikers hebben recht op rechtszekerheid en duidelijke informatie.

2°

Als je dan toch gebruikt, beperk dan de schade voor Uzelf door Uw eigen "propere" plant te kweken én streef steeds naar drugsvermindering.

De VZW Trekt Uw Plant richt zich met deze dubbele boodschap tot cannabisgebruikers. Dit blijkt zeer duidelijk uit haar statuten en uit de omschrijving van haar statutair doel ("*Artikel 3. De Vereniging ontstaat als antwoord op de juridische onzekerheid en andere problemen waarmee **cannabisgebruikers** in Antwerpen te kampen hebben ...*" – stuk 4).

De VZW richt zich dus duidelijk niet tot niet-gebruikers.

Gebruikers worden in zeer duidelijke en niet mis te verstane bewoordingen gewezen op de mogelijke negatieve gevolgen van druggebruik in het algemeen. Precies door de sterke binding die concludanten hebben met de (drug)hulpverlening in Antwerpen, weten zij hoe belangrijk preventie is en verkondigen zij in alle openheid en eerlijkheid hun boodschap: aan druggebruik zijn risico's verbonden.

Dus als je wil gebruiken, streef dan naar drugsvermindering én zorg ervoor dat je propere en niet-vervuilde cannabis gebruikt.

Dat is eveneens de boodschap die concludanten op hun manifestaties van 3 en 5 mei 2008 hebben uitgedragen. Het verspreiden van hun brochures en flyers en het ter beschikking stellen van 1 cannabiszaadje aan nieuwe leden kadert perfect in deze doelstelling (zie verder).

De op deze manifestaties in beslag genomen en aan het strafdossier toegevoegde brochures en flyers bewijzen dat concludanten juist wijzen op de risico's van cannabisgebruik en uitdrukkelijk pleiten voor drugsvermindering.

Onder meer in deze brochures en flyers pleiten concludanten dus voor het *consuminderen* en niet voor het *consumeren* van cannabis (concludanten volgen de omschrijving die aan deze stukken werd gegeven door de verbalisanten).

- Bijlage 1 : In deze flyer vermeldt de VZW expliciet dat het verbod op cannabis onder meer leidt tot **gezondheidsrisico's** (stuk 107 strafdossier) ;
- Bijlage 3 : In dit document dat bij een fouillering werd aangetroffen bij eerste concludant, wordt onder meer verwezen naar een activiteit van 1 november 2007 die "*werd gedragen door meerdere hulpverleningsorganisaties voor druggebruikers*" en dit om "*aandacht te vragen voor de sociale problemen van druggebruikers*" (blz. 105 van het strafdossier).
- bijlage 4 : een document dat ter beschikking werd gesteld van de aanwezigen op de Global Marihuana March dd. 3 mei 2008 en waarin dezen expliciet worden aangespoord om zich grondig te informeren:
"deze informatie is bedoeld als geheugensteun en is niet volledig. U kan zich beter informeren op het internet (Cannaclopedia.be), in bibliotheken, bij Uw arts, Uw lokale hennepboer of Uw straathoekwerker (stuk 104 strafdossier).

- bijlage 7 : Deze brochure, die eveneens aan de aanwezigen op de manifestatie van 3 mei 2008 werd verstrekt, is een publicatie van Volvox. Volvox is een project van VZW Dak. Concluanten verwijzen zeer uitdrukkelijk en zeer expliciet naar de tekst van deze publicatie. Deze tekst levert het bewijs dat concluanten wel degelijk objectieve informatie aangaande druggebruik in het algemeen verspreiden en dat zij zelfs in niet mis te verstane en zeer expliciete bewoordingen waarschuwen voor de gevaren van drugs, druggebruik en drugverslaving. Concluanten citeren lukraak enkele typerende boodschappen en richtlijnen uit deze brochure:
 - *“Overdaad schaadt. Overmatig gebruik kan relaties schaden.*
 - *Men heeft de neiging om steeds vaker en steeds hogere doses drugs te gebruiken. Hoe meer je gebruikt, hoe minder en hoe korter het effect wordt.*
 - *Wij hebben ook de neiging om verschillende drugs tegelijkertijd of na elkaar te gebruiken waarbij de werking van de ene drug de werking van de andere drug elimineert.*
 - *Overdaad schaadt. Overmatig gebruik van elke soort drug tast onze fysische gezondheid aan en leidt tot uitputting, overspanning en depressie. Wij worden er op den duur emotioneel onevenwichtig en mentaal verward van.*
 - *Gebruik van zware en/of illegale drugs houdt bijkomende en belangrijke gezondheidsrisico's in. Overmatig gebruik kan relaties verzieken. Tekens van overmatig gebruik en van gewenning zijn gebrek aan eetlust, slechte spijsvertering, slecht slapen, uitputting, overspanning, depressie, verlies van vitaliteit, verlies van enthousiasme en verlies van goed humeur.*
 - *Gebruik zo weinig mogelijk drugs. En gebruik zo weinig mogelijk drugs tegelijkertijd of door elkaar. Probeer tezelfdertijd kleinere hoeveelheden te gebruiken en minder vaak te gebruiken.*
 - *Besef dat gebrek aan eetlust, slechte spijsvertering, slecht slapen, uitputting, overspanning, depressie en verlies van vitaliteit, verlies aan enthousiasme en verlies van goed humeur mogelijks het gevolg is van overmatig gebruik van drugs. Het enige wat je moet doen om dezen terug te vinden is minder drugs gebruiken.*
 - ...
- (stuk 101 van het strafdossier)

Concluanten zeggen duidelijk aan de op de manifestatie van 3 mei aanwezige cannabisgebruikers dat overmatig gebruik schadelijk is voor de gezondheid van de gebruiker. Dat is toch een eerlijke boodschap?!

Ook de eventueel aanwezige niet-gebruikers – die niet de doelgroep uitmaken van concluanten – konden deze flyers en brochures inkijken en meenemen.

Concluanten adviseren de cannabisgebruikers letterlijk om minder drugs te gebruiken. Ook dat is toch een zeer duidelijke ontradende boodschap die niet mis te begrijpen is?!

Met deze stukken bewijzen concluanten dat zij niet aanzetten tot gebruik van cannabis of andere drugs, wel integendeel. Zij pleiten voor een vermindering van het gebruik. Voor zoveel als nodig verwijzen concluanten nog naar de diverse projecten van VOLVOX van de laatste maanden waarbij bvb. drie workshops drugsvermindering

werden georganiseerd op 1, 18 en 25 mei 2009 (stuk 8). De affiche voor deze workshop vermeldt:

“VOLVOX
Workshop **Drugsvermindering**
Hoe minder drugs we gebruiken hoe meer we eraan hebben
Hoe gezonder we zijn
Hoe beter we kunnen functioneren
Leer verminderen of zelfs stoppen met smack, coke, ..., cannabis, ...”
(stuk 8)

Op zondag 26 september 2009 organiseerde VOLVOX een nieuwe workshop “*Surfen in de binnenzee*”. Het opzet van deze workshop wordt omschreven als:

“(...) *Het is een uitstekend hulpmiddel voor degenen die willen **verminderen of stoppen met gebruik van drugs.***”
(stuk 9)

Concluanten hopen dat zij hiermee voor iedereen duidelijk maken wat hun werkelijke doelstelling is: gebruikers aanmoedigen tot minder gebruik, zelfs stoppen en de mogelijkheid geven op veilig gebruik.

Concluanten brengen een genuanceerde boodschap. Zij willen mensen de mogelijkheid bieden om in veilige omstandigheden en zonder overlast te veroorzaken 1 cannabisplant per persoon te telen.

Maar, concluanten waarschuwen tezelfdertijd voor de gevaren en risico's die aan druggebruik verbonden zijn en adviseren (cannabis)gebruikers zeer uitdrukkelijk om minder te gebruiken.

Het verspreiden van deze boodschap kan onmogelijk strafrechtelijk worden gekwalificeerd als “aanzetten tot druggebruik”.

3.4 Het ter beschikking stellen van 1 of 2 cannabiszaadje(s) per lid van de VZW

Ook de ter beschikkingstelling van 1 cannabiszaadje per nieuw lid van de VZW Trekt Uw Plant kadert geheel in de doelstelling van de VZW en is consequent met de boodschap die de VZW brengt.

Aangezien cannabisgebruikers tot op vandaag zich onmogelijk op een legale en kwaliteitsgecontroleerde markt kunnen bevoorraden, moeten zij telkens weer het risico nemen om op zoek te gaan naar cannabis die her en der wordt aangeboden op straat of in coffeeshops.

Hierdoor lopen de gebruikers het risico om ongezonde en bijvoorbeeld versneden cannabis aangesmeerd te krijgen en komen zij in contact met malafide handelaars die vaak ook andere, veel ongezondere drugs aanbieden. Deze drugshandelaars sporen de gebruikers bovendien aan om steeds méér te gebruiken en nodigen uit om te gaan experimenteren.

Gebeurlijke verplaatsingen naar coffeeshops in Nederland brengen dan weer overlast met zich mee voor de plaatselijke bevolking aldaar en brengen automatisch het misdrijf van het importeren van cannabis met zich mee.

Om deze overlast en het risico op vervuilde cannabis te vermijden, stellen conluanten een cannabiszaadje ter beschikking aan de nieuwe leden van Trekt Uw Plant.

Dit past perfect in de doelstelling van risicovermindering en schadebeperking. Doelstelling die niet alleen deze is van de VZW, doch ook deze van de Belgische drugwetgeving en van de Belgische overheid.

3.5 Grensafbakening van “het aanzetten tot gebruik” en het “vergemakkelijken van gebruik” & de toetsing in concreto

3.5.1 Het aanzetten tot gebruik

Artikel 3 van de Drugwet definieert niet wat er precies wordt bedoeld met het “aanzetten tot gebruik”.

Het “aanzetten tot een misdrijf” is wél reeds eerder door het Hof van Cassatie gedefinieerd als “het misdadig voornemen hetzij op te wekken, hetzij aan te moedigen bij hem die het misdrijf materieel zal uitvoeren” (Cass., 5 maart 1973, *Arr. Cass.*, 1978-79, 653 en *R.W.*, 1979-80, 903).

Volgens het hoogste rechtscollege is aanzetten tot aldus synoniem met *opwekken* en/of *aanmoedigen*.

De vraag die in casu voorligt is dus of conluanten met de oprichting van de VZW, het verspreiden van informatie en hun acties van 3 en 5 mei 2008 het cannabisgebruik van anderen hebben “opgewekt” en/of “aangemoedigd”.

Het antwoord op deze vraag is ondubbelzinnig *neen*.

Conluanten richten zich met hun VZW en met hun acties enkel tot bestaande cannabisgebruikers en hun problemen (zie statutair doel – stuk 4). Zij richten zich niet tot niet-gebruikers en moedigen deze al helemaal niet aan om cannabis te gaan beginnen gebruiken. Conluanten denken dat alle informatie in het dossier voor zich spreekt en dat zij hier niemand meer van moeten overtuigen.

Blijft de vraag: moedigen conluanten bestaande gebruikers aan om te gebruiken?

Ook hierop is het antwoord *neen*.

Conluanten moedigen de bestaande gebruikers via hun flyers en publicaties juist aan om minder te gebruiken en veiliger te gebruiken (zie hetgeen hierover uitgebreid werd toegelicht onder hoofdstuk 3.3 en de in beslag genomen stukken waarnaar expliciet werd verwezen en de VOLVOX workshops).

Ook het ter beschikking stellen van een zaadje met handleiding moet in deze context worden gezien: daardoor geven conluanten aan een bestaande gebruiker enkel de mogelijkheid om op een veilige manier zijn eigen gebruikershoeveelheid cannabis te kweken in plaats van ernaar op zoek te gaan op de illegale markt of in Nederland.

De actie die het Hof moet beoordelen is één geheel: het ter beschikking stellen van 1 of 2 zaadjes met handleiding (om de gevaren van de illegale markt te vermijden) én het gelijktijdig waarschuwen voor de gevaren van druggebruik en het pleiten voor drugsvermindering.

Dit kan onmogelijk worden beschouwd als aanzetten tot gebruik in de zin van de Drugwet.

3.5.2 Het vergemakkelijken van gebruik (door het verschaffen van een lokaal of enig ander middel)

Resteert de vraag of concludanten met hun acties het gebruik hebben vergemakkelijkt?

Ook hier is het antwoord volmondig *neen*.

Daarmee hebben concludanten het gebruik van deze mensen ook niet “vergemakkelijkt”. Dit zijn immers gebruikers die anders hun cannabis aankochten.

Een dosis cannabis aankopen bij een dealer of coffeeshop is *in se* gemakkelijker dan het zelf kweken van een cannabisplant. Daar komt immers heel wat plantenverzorging bij kijken en daarvoor moet de gebruiker juist veel meer moeite doen om aan cannabis te geraken dan wanneer hij het simpelweg zou gaan aankopen.

De alomtegenwoordigheid van cannabis op de Belgische (en Europese) markten (zie o.m. het Verslag aan de Koning dat het Koninklijk Besluit van 16 mei 2003 voorafgaat – stuk 5) maakt dat het moeilijker is om gebruiksklare cannabis te bekomen via eigen kweek dan via de illegale straathandel of de Nederlandse coffeeshops.

Tussen het ter beschikking stellen van een zaadje met kweekhandleiding en het daadwerkelijk beschikken over gebruiksklare cannabis staan immers nog heel wat hindernissen.

Concludanten maken het door het loutere ter beschikking stellen van 1 zaadje de gebruikers dus zeker niet gemakkelijker om cannabis te kunnen gaan gebruiken.

Omdat concludanten tegelijkertijd waarschuwen voor de gevaren van druggebruik en gebruikers aanmoedigen om minder te gebruiken, hebben zij met het ter beschikking stellen van 1 zaadje met handleiding geen mensen “aangezet tot gebruik”.

Omdat het veel moeilijker en omslachtiger is om aan gebruiksklare cannabis te komen via eigen kweek dan via aankopen bij de illegale straathandel of de coffeeshops hebben concludanten het de gebruikers-leden niet “gemakkelijker gemaakt om cannabis te kunnen gebruiken”.

3.6 De noodzaak aan een logische en restrictieve invulling van de strafrechtelijke begrippen “aanzetten tot” en “vergemakkelijken van”

De eerste rechter heeft bij de beoordeling van de strafbare gedragingen geen rekening gehouden met de gezondheidswaarschuwingen die conluanten verspreiden en met de duidelijke oproep die conluanten aan gebruikers doen om minder drugs te gebruiken.

De eerste rechter heeft daarentegen enkel en alleen rekening gehouden met het ter beschikking stellen van zaad en handleiding om vervolgens tot het besluit te komen dat conluanten andere mensen daarmee zouden aanzetten tot het gebruik van drugs en/of dat zij dit gebruik zouden vergemakkelijken.

Dat is niet juist.

Bij de beoordeling moet er ook rekening worden gehouden met de ontradende boodschap die conluanten tegelijk verspreiden.

De begrippen “aanzetten tot” en “vergemakkelijken van” mogen immers niet absoluut worden toegepast.

Een rabiate toepassing, zoals door het Openbaar Ministerie gevorderd en door de eerste rechter toegepast, ontnemt elke zin aan de Drugwet en maakt het uitwerken en toepassen van een coherent drugbeleid gewoon onmogelijk.

Conluanten verwijzen bvb. naar het systeem van de “spuitenruil”. Heroïneverslaafden kunnen in ruil voor een gebruikte spuit/injectienaald een “propere” spuit bekomen. Deze projecten worden ondersteund en gesubsidieerd door de Gemeenschappen in België. Volgens de interpretatie van de eerste rechter en het Openbaar Ministerie *zetten* de Gemeenschappen daarmee *aan* tot het gebruik van heroïne. En *maken* zij dat gebruik *gemakkelijker* door gratis propere spuiten ter beschikking te stellen.

En toch wordt intussen algemeen aanvaard dat, in het kader van de *harm reduction*, de risicobeperking en risicobeheersing, het noodzakelijk is om spuiten ter beschikking te stellen als daarmee de gezondheid en de veiligheid van de gebruikers kan worden verhoogd.

Een zeer strikte invulling van de begrippen aanzetten tot en vergemakkelijken van zou een uiterst zinvol project als de georganiseerde spuitenruil onmogelijk maken.

Nog een voorbeeld van hoe een te strikte interpretatie niet werkbaar is: Wat immers te denken van de wetswijziging in 2003 waarbij de wetgever zelf plots gaat spreken van cannabismisdrijven van de eerste categorie, die plots slechts *overtredingen* zijn en waarvan de overheid communiceert dat ze vanaf de wetswijziging maar de “laagste prioriteit” zullen krijgen in de vervolging (KB 16 mei 2003 en Wet 3 mei 2003)?

Mits een voldoende ruime interpretatie van het begrip “aanzetten tot”, zoals het Openbaar Ministerie dat vraagt, kan deze aanzienlijke strafverlaging voor cannabisbezit of teelt van 1 plant voor persoonlijk gebruik óók worden gezien als het aanzetten tot gebruik van cannabis ... Iemand die vroeger werd afgeschrikt door het strenge beleid zal nu misschien minder vrees hebben om cannabis te gebruiken ...

Uit bovenstaande 2 voorbeelden blijkt dat bij de interpretatie van deze vage strafrechtelijke begrippen voldoende rekening moet worden gehouden bij de uiteindelijke finaliteit van de gedragingen:

Is het werkelijk de bedoeling om met spuitenruil mensen méér heroïne te laten gebruiken? Neen, de bedoeling is om de gezondheidsrisico's van die gebruikers te beperken en om ze dichter bij de preventie te brengen.

Is het werkelijk de bedoeling om met de acties van Trekt Uw Plant mensen méér cannabis te laten gebruiken? Neen, de bedoeling is om de gezondheidsrisico's van die gebruikers te beperken door ze hun eigen propere plant te laten kweken en hen tegelijkertijd te wijzen op de hieraan verbonden risico's en hen aan te moedigen om minder drugs te gebruiken.

3.7 Vrijgave van de in beslag genomen goederen

Zowel op 03 als op 05/05/2008 werden diverse goederen, eigendom van concludanten, door de optredende politiediensten in beslag genomen (zie stukken 11-12 en 20-22).

Het betreft hoofdzakelijk gedrukte publicaties, onder de vorm van flyers en brochures en eveneens 37 exemplaren van een gedrukt boek (Cannaclopedia van auteur Jos Nijsten).

Gelet op de vrijspraak die concludanten vorderen dient de vrijgave te worden bevolen van alle in beslag genomen goederen.

In het geval Uw Zetel de ten laste gelegde feiten toch bewezen zou verklaren, dient de vrijgave te worden bevolen van al het in beslag genomen drukwerk. Concludanten worden immers niet vervolgd voor het plegen van **drukpersmisdrijven**. Als Uw Zetel van oordeel zou zijn dat concludanten via geschriften zouden hebben aangezet tot het gebruik van drugs dan dient Uw Zetel zich onbevoegd te verklaren om over dit deel van de feiten uitspraak te doen aangezien de beoordeling van zulke feiten onder de bevoegdheid valt van het hof van assisen.

De redenering van de eerste rechter op dit punt klopt niet. Zij houdt voor dat “de info over de cannabisteelt samen met enkele zaadjes alleen overhandigd werd aan specifieke personen die zich eerst als lid inschrijven, zodat de geschriften geen openbaar karakter hebben”.

Concludanten vragen niet per se de vrijgave van de info over de cannabisteelt, maar wel de vrijgave van al het overige in beslag genomen drukwerk. Dat lag immers tentoon gespreid op een tafel en kon door alle voorbijgangers worden gelezen en in ontvangst genomen. Het gaat hier om brochures, flyers, boeken en zelfs een dichtbundel. De tentoonspreading van dit materiaal had wel degelijk een publiek karakter zodat het drukwerk niet verbeurd verklaard kan worden.

3.8 De strenge bestraffing van eerste conculant Philippe De Craene

Eerste conculant Philippe De Craene werd veroordeeld tot een autonome gevangenisstraf van 46 uren en een effectieve geldboete van 1.100 €, gebracht op 5.500 €.

Dit is een strenge bestraffing. Met name de opgelegde geldboete is bijzonder zwaar voor hem.

Eerste conculant is gehuwd en heeft 4 kinderen ten laste. Hij leeft van een werkloosheidsuitkering en besteedt quasi al zijn vrije uren aan vrijwilligerswerk. Het zet zich fulltime in voor de Antwerpse daklozen en werkt met drugsverslaafden. Hij zetelt in diverse hulporganisaties, heeft contacten met OCMW, organiseert inzamelacties voor de daklozen enz..

Indien het Hof de feiten ten aanzien van eerste conculant bewezen zou verklaren, vraagt eerste conculant dat bij de straftoemeting rekening zou worden gehouden met zijn werkelijke bedoelingen en drijfveren zoals die hierboven werden uiteengezet.

Eerste conculant vraagt verder dat het Hof bij het bepalen van een eventuele geldboete zou rekening houden met zijn inkomstsituatie. Eerste conculant leeft van een werkloosheidsuitkering en heeft het hoegenaamd niet breed. Een effectieve geldboete van 5.500 € is voor hem volstrekt onbetaalbaar.

Conculant legt zijn aanslagbiljet van 2008 voor waaruit blijkt dat hij samen met zijn echtgenote Dominique Vermeire een gezinsinkomen had van **10.423,86 €** (stuk 10), d.i. 868,65 € per maand.

De opgelegde geldboete bedraagt méér dan de helft van het jaarlijks inkomen van dit gezin. Er zijn 4 kinderen ten laste, Line, Kali, Camille en Ugo (stuk 11).

Het is niet duidelijk waarom de eerste rechter eerste conculant zo zwaar financieel heeft willen treffen.

Eerste conculant vraagt met aandrang dat bij een eventuele bevestiging van de veroordeling de geldboete fundamenteel zou worden herleid en alleszins volledig met uitstel zou worden uitgesproken.

3.9 De gevorderde doch afgewezen ontbinding van de VZW

De eerste rechter heeft de VZW niet willen ontbinden als criminele organisatie. Zij heeft er uitdrukkelijk op gewezen dat het doel van de VZW ruimer is dan het plegen van strafbare feiten.

Hierboven heeft de VZW er op gewezen dat zij inderdaad ook een boodschap van preventie en drugsvermindering verspreidt.

Het ontbinden van de VZW zou betekenen dat een hele groep mensen, niet alleen de effectieve leden, doch ook alle sympathisanten, opnieuw zouden worden gecriminaliseerd en gemarginaliseerd. Conculanten menen dat dat een zeer fout signaal zou zijn en de vruchten van vele jaren veldwerk zou teniet doen.

Concluanten wijzen er toch op dat een aantal van hun leden op de VZW rekenen bij het bestrijden van hun eigen problemen. Concluanten leggen bvb. 2 verklaringen voor van patiënten die cannabis gebruiken om medische redenen. Het betreffen mevrouw (...), een 60-jarige dame uit Gent en de heer (...) uit Sleidinge (stuk 12 en 13). Beiden gebruiken cannabis voor medische doeleinden en hopen dat de VZW hen kan helpen om aan veilige en propere gebruikershoeveelheden cannabis te geraken.

Ook deze mensen zouden een slag in het aangezicht krijgen en zouden – andermaal – volledig aan hun lot worden overgelaten indien Uw Zetel op een eventuele vordering tot ontbinding zou ingaan.

3.11 Besluit

Het Openbaar Ministerie tracht in deze zaak aan te tonen dat concluanten mensen zouden aanzetten om drugs te gebruiken.

Dit is per definitie een fout uitgangspunt. Concluanten richten zich enkel tot bestaande cannabisgebruikers en verspreiden een dubbele boodschap: 1) cannabis gebruiken kan uw gezondheid schaden, en 2) áls je gebruikt, vermijd dan vervuilde en door drugshandelaars gekweekte cannabis en streef duidelijk naar drugsvermindering.

Dit zijn geen loze woorden van mensen die op het beklagdenbankje zitten. Dit zijn standpunten en boodschappen die concluanten op de manifestaties van 3 en 5 mei publiekelijk hebben verkondigd door de ter beschikking stelling van flyers en brochures (oa. VOLVOX), welke documenten aan het strafdossier werden toegevoegd.

Ook de ter beschikking stelling van 1 of 2 zaadjes aan nieuwe leden kadert in deze doelstelling. Daarmee hebben concluanten geen enkel gebruik vergemakkelijkt. Het zaadje moest nog steeds worden geplant, gewaterd, bemest, gesnoeid, geoogst en gedroogd worden. Bovendien duurt een groeicyclus van 1 plantje minstens 3 maanden. Het is voor gebruikers nog altijd veel gemakkelijker om op straat of in Nederland een gebruikershoeveelheid commerciële cannabis aan te kopen.

Net als de andere organisaties waaraan concluanten meewerken, streeft ook de VZW Trekt Uw Plant naar minder en veiliger gebruik van alle soorten drugs door de gebruikers.

De doelstelling van concluanten is precies dezelfde als deze van de wetgeving en van het beleid: het voorkomen van problematisch gebruik en het beperken van de gezondheidsrisico's van de gebruikers.

Concluanten hopen dat dit nu duidelijk is geworden en dat ook het Openbaar Ministerie en het Hof hen zien als een bondgenoot in de strijd tegen drugsproblemen, eerder dan als een vijand.

Indien het Hof toch van oordeel zou zijn dat concluanten zich zouden schuldig maken aan de hen ten laste gelegde feiten, vragen zij dat hen, gelet op de zeer legitieme doelstellingen die zij via hun symbolische acties hebben nagestreefd, het voordeel van de opschorting zou worden toegekend.

OM DEZE REDENEN

**Alle andere voorbehouden
BEHAGE HET AAN HET HOF**

Het hoger beroep van conluanten ontvankelijk en gegrond te verklaren.

Dienvolgens het eerste vonnis te hervormen en conluanten vrij te spreken van strafvervolging.

De onmiddellijke vrijgave te bevelen van alle in beslag genomen goederen en dit ten voordele van de VZW Trekt Uw Plant.

Minstens de vrijgave te bevelen van al het in beslag genomen drukwerk (stukken 11-12 en 20-22 straf dossier).

De kosten ten laste te leggen van de Belgische Staat.

Beveren,

Met eerbied,
Voor conluanten,
Hun raadsman,

Mr. Tom GOOSSENS